

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 1. Baptismi definitio, divisio, & institutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

necessitas: siquidem gratiam in peccatore disposito producit sine ullo voto & relatione ad Sacramentum Pœnitentiæ posse suscipiendum.

291 Sed in hoc crasse videtur doctrinam Concilii Tridentini esse discordans à definitione Concilii Tridentini sess. 14. c. 2. Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus, sine quo in re vel in voto nullus adultus peccator justificari potest. Ergo nullus etiam post Baptismum lapsus sine Pœnitentiæ Sacramento, in re vel in voto, justificari potest. Aliàs sine eo salvari posset, in

casu quo sine eo justificatus instanti sequenti moreretur.

Accedit quoddam ibidem c. 5. Tridentinum addat, peccatorum confessionem omnibus post Baptismum lapsis, jure divino necessariam existere. Est igitur necessaria iis qui confirmantur. Quoddam c. 4. contritioni charitate perfectæ sic tribuat vim reconciliandi cum Deo, ante actualem susceptionem Sacramenti Pœnitentiæ, ut tamen addat, reconciliationem ipsi contritioni, sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam.

LIBER SECUNDUS. AMOR REGENERANS PER BAPTISMUM.

Sive

DE SACRAMENTO BAPTISMI.

Sic ad Dei dilectionem in nobis excitandam, nutriendam, & augendam nihil ita valet, sicut beneficiorum ejus frequens & diligens recordatio, vel consideratio (ut ait Author lib. de diligendo Deo apud Augustinum to. 9.) quantum Dei dilectionem in nobis excitare, nutrire, & augere non debet inenarrabile Baptismatis donum, per quod Deus eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in regnum Filii dilectionis suæ, in quo habemus redemptionem per sanguinem ejus, in remissionem peccatorum? In Baptismo quippe (ut Gratianensis ait de convert. peccat. p. 1. c. 12.) mundamur ab originali peccato, à demonum potestate liberamur, filii Dei, & heredes regni Dei efficiamur. In Baptismo, mi frater, Christus desponsavit sibi animam tuam, & monilibus, gemmisque tam sublimi dignitate exornavit, qualia sunt gratia, virtus, donum Spiritus sancti, aliaque munera & ornamenta plurima, qualia Isaac misit Rebecca, cum illam accepit uxorem. Quid fecisti tu, ut vel minimum horum dignus sis accipere? ... Quanta debes Domino Deo, quod in tanta, tamque infinita re, oborum infidelium multitudine voluerit te in electorum numero recenseri? inter domesticos Ecclesiæ nasci? lacte Apostolorum nutriri? &c.

CAPUT I.

Baptismi definitio, divisio, & institutio.

Baptismus à S. Thoma q. 66. a. 1. definitur, Ablutio corporis exterior sub præscripta verborum forma. Hæc definitio rectè explicata optima est. Explicatius tamen sic definiretur: Baptismus est Sacramentum, quo homo exterior abluitur, & spiritualiter regeneratur per aquam, sub forma verborum à Christo præscripta. Sic enim clarè explicatur materia, forma, & finis institutionis Baptismi, qui est spiritualis regeneratio. Quam Augustinus tr. 11. in Joannem præclare explicat, dicens: Due sunt nativitates, una de terra, alia de celo. Una de carne, alia de spiritu. Una de mortalitate, alia de aternitate. Una de maculo & femina, alia de Deo & Ecclesia. Illa facit filios carnis, hæc spiritus. Illa facit filios mortis, alia resurrectionis. Illa filios sæculi, hæc filios Dei. Illa filios iræ, hæc filios misericordiæ. At per hoc illa peccato originali obligatos, ista omni vinculo peccati liberatos.

2. Tamen propriè non fit nisi unus Baptismus,

juxta illud: Una Fides, unum Baptisma, Ephes. 4. in triplicem nihilominus dividi solet, utique in Baptismum fluminis, flaminis, & sanguinis. Verum duo ista posteriora baptismata includuntur in Baptismo aquæ, inquit S. Thomas loco citato a. 11. ad 1. in quantum scilicet vera non sunt baptismata sine voto baptismatis aquæ.

Primus itaque Baptismus, est Baptismus fluminis, seu aquæ, proximè definitus. Secundus est Baptismus flaminis, seu desiderii, tunc contingens, quando ex amore Dei perfectò vehementer dolet quis de peccatis suis, cum sincero voto seu desiderio percipiendi Baptismum. Tertius est, dum mortem seu martyrium quis voluntariè suffert pro confessione fidei, vel defensione acriter virtutis christiænæ.

De his duobus Augustinus relatus can. Baptismi de Consecr. dist. 4. dicit, Baptismi vicem aliquando implere passionem, de latrone illo, cui non baptizato dictum est: "Hodie mecum eris in Paradiso," non leve documentum B. Cyprianus assumit. Quod etiam atque etiam considerans, invenio, non tantam passionem pro nomine Christi, id quod ex Baptismo deerat, posse supplere; sed etiam fidem, conversionemque cordis, si fortè ad celebrandum mysterium Baptismi, in angustiis temporum, succurri non potest. Neque enim latro ille pro nomine Christi crucifixus est, sed pro meritis facinoram suorum. Nec quia credidit, passus est; sed dum patitur, credidit. Quantum itaque valeat, etiam sine visibili Sacramento Baptismi, quod ait Apostolus: "Corde creditur ad justitiam; ore autem confessio fit ad salutem," in illo latrone declaratum est. Sed tunc impletur invisibiliter, cum mysterium Baptismi, non contemptus Religionis, sed articulus necessitatis excludit.

Sed & Innocentius III. cap. Apostolicam, de S. Presbytero non baptizato, declarat, Presbyterum, quem sine unda Baptismatis extremum diem clausisse significasti: quia in sanctæ Matris Ecclesiæ fide, & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum, & celestis patriæ gaudium esse affectum, asserimus incunctanter. Lege lib. 8. Augustini de Civit. Dei. ubi inter cætera legitur: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus Religionis, sed articulus necessitatis excludit. Librum etiam B. Ambrosii de obitu Valentini, idem asserentis, revolve. Sapis igitur questionibus Doctorum, Patrum sententias teneas, & in Ecclesia tua iuges preces, hostiasque Deo offeras pro Presbytero memorato.

6 Hic tamen de Baptismo fluminis & sanguinis non agimus, sed de Baptismo fluminis, seu aquae, qui solus est Sacramentum. Quod licet Estius existimet à Christo institutum fuisse, cum Nicodemus dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei*, Joan. 3. Alensis verò (cum Tertulliano, Chrysol., Theophylacto, Ruperto) post mortem & resurrectionem, quando discipulis Matth. 28. dixit: *Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, &c.*

7 Verior est sententia Nazianzeni orat. 39. Cyrilli nostri Alexandrini l. 2. in Joan. Augustini epist. 180. necnon tr. 13. & 15. in Joan. S. Thomæ q. 66. a. 2. Catechismi Romani, & Doctorum Scholasticorum communiter, Baptismi Sacramentum à Christo tunc institutum fuisse, cum à Joanne in Jordane baptizatus fuit. Id enim suadet ratio S. Thomæ, quod utique hoc Sacramentum tunc institutum fuerit, dum vim accepit suos producendi effectus. Sed eam vim accepit, dum Christus baptizatus fuit. Tunc enim aqua contactu corporis Christi consecrata, in Baptismi materiam est destinata, prout sancti Patres communiter tradunt. *Baptizatus est ergo Dominus* (ait Ambrosius l. 2. in Luc.) *non mundari volens, sed mundare aquas, ut abluta per carnem Christi, quae peccatum non cognovit, Baptismatis jus haberent.* Similiter Augustinus serm. 36. de temp. *Ex quo Salvator in aqua se merxit, ex eo omnium gurgitum tractus, cunctorumque fontium venas mysterio Baptismatis consecravit: Et quisquis ibi baptizari voluit, non iam illum mundi aqua diluit, quam Christi unda purificat. Salvator autem ideo baptizari voluit, non ut sibi munditiam acquireret, sed ut nobis fluente mundaret.* Et serm. 29. de temp. *In Jordanis undis, aquas ad reparationem humani generis sub Baptismo consecravit. . . omnibus aquis benedictionem dedit, quando in Jordanis alveum unica ac singulari pietate descendit. Tunc enim. . . tactu membra tinguntur, & fluente ditantur. Vitalem gratiam, non corpus ex flumine, sed flumen mutuatur ex corpore. Descendere in se fontem suum felix unda miratur, sub uno momento remedia aeterna concipiens.* Et S. Maximus homil. 6. de Baptismo Christi: *Hodie Christus B. Joannis ministerio, fluente Jordanis benedictione proprii Baptismatis consecravit.* Et homil. 7. *Quod fluente Jordanis baptizatur Jesus, aquae nostro Baptismati consecrantur. . . Baptizatur. . . ut aquas ipse sanctificet. Baptizatur novus homo, ut novi Baptismatis constituat Sacramentum.*

8 Enimverò Baptismi Sacramentum ante Christi Passionem & Resurrectionem institutum fuisse, certum est ex Augustini sententia tract. 5. in Joan. dicente, quod Apostoli, ipse etiam Judas, ante Christi Passionem baptizaverint, non Baptismo Joannis, sed Christi: *Baptisma quod dabatur à Petro, Christi est, & quod datum est à Juda, Christi erat. Dedit Judas, & non baptizatum est post Judam. Dedit Joannes, & baptizatum est post Joannem. Quia si datus est à Juda, Baptismus Christi erat. Quod & Joannis 3. Evangelista significat, dicens, quod Christus baptizabat, non per seipsum, sed per discipulos. Sequitur enim cap. 4. *Quamquam Jesus non baptizaret, sed discipuli ejus. Ut enim Augustinus observat tr. 15. in Evang. Joan. Jesus baptizabat, & non baptizabat. Baptizabat, quia ipse mundabat. Non baptizabat, quia non ipse tingebat. Præbebant discipuli ministerium corporis, præbebat ille adiutorum majestatis.* Quod autem Baptismus ille, quem Christus per discipulos suos contulit, non Joannis fuerit, sed Christi, idem Evangelista satis aperte significat, dum ait, quod Christus baptizabat per*

discipulos. Neque enim Christus, sed Joannes per discipulos Christi baptizasset, si Joannis, non Christi Baptismus discipuli contulissent. Nec hoc dato discipuli Joannis conqueti fuissent de eo quod discipuli Christi baptizarent: *Facta est questio ex discipulis Joannis de purificatione, seu Baptismo.* Cum honorificum fuisset Joanni, quod Baptismo suo baptizarent Christi discipuli.

Quod autem institutum non fuerit in privato cum Nicodemus colloquio: *Nisi quis renatus fuerit, &c.* ratio est, quia tunc primum collata non fuit aquae virtus spiritualiter mundandi & regenerandi; utpote jam ante collata in Jordane, ut supra ostensum est. Tunc ergo facta non fuit Baptismi institutio, sed facta: institutionis & necessitatis Baptismi declaratio.

Quod etiam institutum non fuerit in cruce, 10 quando de latere Christi fluxerunt sanguis & aqua; multò minus post Resurrectionem, sed ante Passionem: ratio est, quia Christus ante Passionem suam in ultima cena instituit Eucharistiam, & Ordinem, ut constat ex Trid. sess. 22. cap. 2. Congruum autem fuit, Baptismum, utpote januam aliorum Sacramentorum, ante reliqua Sacramenta institui. Unde Nazianzenus orat. 4. Imperfectus, seu Joannes noster Hierosolymitanus in Matth. c. 3. Hieronymus ibidem, S. Thomas q. 38. a. 6. aiunt, Christum baptizasse Joannem eo die quo à Joanne baptizatus fuit.

Nec S. Leo contrariatur, dum in epist. ad E. 11 piscopus Siciliae ait, *Christum regenerationis potentiam sanxisse, quando de latere ipsis profuxerunt sanguis redemptionis, & aqua Baptismatis.* Neque enim Leo dicit Christum regenerationis potentiam instituisse, sed sanxisse, id est moriendo firmasse & stabilivisse. Ed quod morte, & passione sua pretium perfolvere redemptionis nostrae, unde provenit vis, efficacique Baptismi. Dum autem in eadem epistola significare videtur, Baptismum fuisse post resurrectionem institutum, Matth. 28. dum Christus dixit: *Euntes ergo nunc docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, &c.* hoc referri non debet ad primam institutionem, sed ad datum discipulis præceptum ac potestatem baptizandi per totum mundum.

CAPUT II.

Baptismi obligatio solum incipit post passionem & resurrectionem Christi; imò probabilis, solum post Evangelium in die Pentecostes solemniter promulgatum.

Priorem partem tradit Catechismus Romanus 12 p. 2. §. 1. post S. Thomam q. 66. a. 2. ubi sic: *Necessitas utendi Sacramento Baptismi, indicata fuit homini post passionem & resurrectionem. Tum quia in passione Christi terminata sunt figurata Sacramenta, quibus succedit Baptismus, & alia Sacramenta nove legis. Tum etiam quia per Baptismum configuratur homo passioni & resurrectioni Christi, in quantum moritur peccato, & incipit novam vitam. Et ideo oportuit Christum prius pati & resurgere, quam hominibus indicetur necessitas se configurandi morti & resurrectioni ejus.*

Ratio posterioris partis sumitur ex Tridentino 13 sess. 6. cap. 4. dicente, quod *justificatio, post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non potest.* Nec certe Baptismi necessitas ante solemnem Evangelii promulgationem (quæ facta est in die Pentecostes) legitur ab Apostolis promulgata. Cum igitur lex non obliget antequam promulgetur, lex Baptismi non obligavit ante Pentecostem. Si enim ante obligasset, necessitas Baptismi in re, vel in voto ad justifi-